

การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของกลุ่มการเมืองในเมืองท้องถิ่น :
ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่ม “สันติธรรม” ในเทศบาลเมืองนครปฐม

นายเคระ สิทธิสุทธิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974 - 639 - 839 - 3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE POLITICAL POWER BASE BUILDING OF POLITICAL GROUP
IN LOCAL POLITICS : A CASE STUDY OF THE “SANDHIDHAM”
IN NAKHON PATHOM MUNICIPALITY**

Mr. Dacha Sittisuth

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Government

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974 - 639 - 839 - 3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของกลุ่มการเมืองใน
การเมืองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่ม “สันติธรรม”
ในเทศบาลเมืองนครปฐม

โดย

นายเคระ สัทธิสุทธิ

ภาควิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยันต์ ไชยพร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. พิษณุ เสงี่ยมพงษ์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์วิทยาวิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เดชะ สิริสุทธิ : การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของกลุ่มการเมืองในการเมืองท้องถิ่น :
ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่ม “สันติธรรม” ในเทศบาลเมืองนครปฐม (THE POLITICAL POWER
BASE BUILDING OF POLITICAL GROUP IN LOCAL POLITICS : A CASE
STUDY OF THE “SANDHIDHAM” IN NAKHON PATHOM MUNICIPALITY)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ, 153 หน้า. ISBN 974-639-839-3

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษากระบวนการ การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองและ
การทำหน้าที่พรรคการเมืองของกลุ่มการเมืองในท้องถิ่น

วิธีการศึกษาประกอบไปด้วย การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาล พนักงาน
เทศบาล และการสังเกตการณ์การทำงานของสมาชิกสภาเทศบาล ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกสภาเทศบาล
ในกลุ่ม นอกจากนี้ยังสังเกตการประชุมกลุ่มเพื่อดูบทบาทของสมาชิกแต่ละคน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีบทบาทในการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองมากที่สุดคือ หัวหน้ากลุ่ม
โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว และการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กับสมาชิกภายในกลุ่มและกลุ่มผู้สนับสนุน
ภายนอกเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อให้ตนสามารถชนะการเลือกตั้งเข้ามาบริหารงานในท้องถิ่น หลังจากนั้นการ
บริหารงานจะมีลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มผู้สนับสนุนกลุ่มและพวกพ้องของตน มากกว่าการทำหน้าที่
เป็นพรรคการเมืองในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ภาควิชา ...การปกครอง.....
สาขาวิชา ...การปกครอง.....
ปีการศึกษา ...2541.....

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3970577024 : MAJOR GOVERNMENT

KEY WORD: POLITICAL POWER BASE BUILDING / POLITICAL GROUP / LOCAL POLITICS

DACHA SITTISUTH : THE POLITICAL POWER BASE BUILDING OF POLITICAL GROUP IN LOCAL POLITICS : A CASE STUDY OF THE "SANDHIDHAM" IN NAKHON PATHOM MUNICIPALITY. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. PRICHA HONGSKAILERS, Ph.D., 153 pp. ISBN 974-639-839-3

This research is aimed at studying the process of building up political power base at local government politics as well as a political group as a political party. The method used in this study is composed of official documents, laws, rules and regulations concerned. In addition, interviews and observation are made in order to get informations needed.

The findings show that the people who played role in The political power base building is The political group leader. By mean of the leader group gains support by a personal relations and interest exchanging with the group members and supporters with a view to win election in local election. After election, The supporters will receive benefits from their partions in various ways, especially public projects.

ภาควิชา.....การปกครอง.....

สาขาวิชา.....การปกครอง.....

ปีการศึกษา.....2541.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีก็ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ ที่กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษา ตรวจสอบ และแก้ไขวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยันต์ ไชยพร และ อาจารย์ ดร. พิษณุ เสงี่ยมพงษ์ ที่ช่วยเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

นอกจากนั้นผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นายสุนทร แก้วพิจิตร นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองนครปฐม และสมาชิกกลุ่มสันติธรรม ทุกท่าน โดยเฉพาะคุณชำนาญ หาญแก้ว และคุณสุพจน์ เล่าห์ภูติ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้สัมภาษณ์ ตลอดจนข้าราชการในสังกัดเทศบาลเมืองนครปฐมที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้านเอกสารและข้อมูลทางราชการเป็นอย่างดี

สุดท้าย ผู้วิจัยขอกราบแทบเท้าขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ให้การสนับสนุนทั้งทางด้านกำลังใจ กำลังกาย และทุนทรัพย์ ในการศึกษาเล่าเรียน และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องและผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

เดชะ สิริสุทธิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1	สภาพปัญหา.....1
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....6
	สมมุติฐานในการศึกษา.....6
	ประเด็นการตรวจสอบเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัว6
	นิยามศัพท์ 7
	ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษา.....7
	วิธีการศึกษา.....7
	ประโยชน์ที่จะได้รับในการศึกษา.....8
	ขั้นตอนในการนำเสนอวิทยานิพนธ์.....9
2	แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....10
	แนวความคิดเกี่ยวกับพรรคการเมือง.....10
	แนวความคิดเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์.....18
	แนวความคิดเกี่ยวกับการสร้างฐานอำนาจทางการเมือง.....25
	แนวความคิดเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์.....30
3	สภาพทั่วไปของเทศบาลเมืองนครปฐม.....36
	ประวัติความเป็นมาของการปกครองรูปแบบเทศบาล.....36
	จังหวัดนครปฐม.....39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	ประวัติการจัดตั้งเทศบาล.....40
	สภาพทั่วไปของเทศบาลเมืองนครปฐม.....42
	ลักษณะทางด้านการเมืองและการบริหาร47
	ประวัติความเป็นมาของกลุ่มสันติธรรม51
	นโยบายของกลุ่มสันติธรรม53
	การคัดเลือกสมาชิกกลุ่มสันติธรรม.....57
	การบริหารงานของกลุ่มสันติธรรม.....58
	สมาชิกกลุ่มสันติธรรมในปัจจุบัน.....60
	บทบาททางการเมืองของกลุ่มสันติธรรม
	ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล.....63
	สถานการณ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล
	เมืองนครปฐม ปี 2517.....65
	สถานการณ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล
	เมืองนครปฐม ปี2523.....66
	สถานการณ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล
	เมืองนครปฐม ปี 2528.....69
	สถานการณ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล
	เมืองนครปฐม ปี 2533.....71
	สถานการณ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล
	เมืองนครปฐม ปี 2538.....76
	ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม.....80
	บทบาททางการเมืองของกลุ่มสันติธรรม.....87
	การคัดเลือกตำแหน่งเทศมนตรีของกลุ่มสันติธรรม.....88
	การรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม.....93

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	
การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของสมาชิกสภาเทศบาล	
กลุ่มสันติธรรมในเทศบาลเมืองนครปฐม.....	94
ประเด็นการจัดซื้อ - จัดจ้างในการทำโครงการต่างๆ	
ของเทศบาลเมืองนครปฐม.....	94
รายละเอียดความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับเหมา กับสมาชิกสภาเทศบาล	
(กลุ่มสันติธรรม).....	98
4	
วิเคราะห์การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของกลุ่มสันติธรรม.....	109
การทำหน้าที่ของกลุ่มสันติธรรมในฐานะพรรคการเมือง.....	127
ประเด็นการตรวจสอบเรื่อง “ผลประโยชน์ส่วนตัว”.....	132
5	
บทสรุปและเสนอแนะ.....	137
รายการอ้างอิง.....	147
ประวัติผู้วิจัย.....	153

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	
แสดงตัวอย่างโครงการที่สำคัญของกลุ่มสันติธรรมกับเทศบาล เมืองนครปฐมในระหว่าง ปี 2539 - 2540.....	96

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
2.1 แสดงระบบแห่งความสัมพันธ์ของคนไทย.....	22